

altviolist ondervindt een intense verbintenis met de andere kwartleden en de eerste violist treedt buiten haarzelf: 'Pas in de stilte na het concert kom ik weer terug.' Wat ze ook gemeen hebben is impulsiviteit: 'Die hebben we allemaal, het maakt het samenwerken extra leuk en we hopen dat juist dát ervoor zorgt dat elk van de dertien concerten van deze tournee totaal anders zal klinken'.

Dwalen over een wereldtentoonstelling

Wat willen ze bereiken met dit (op zijn minst bijzondere) programma? Pieter: 'Ik wil de mensen meenemen naar de tijd waarin de stukken werden geschreven en ik denk dat de combinatie met het kunstwerk daarbij helpt, want als je binnenloopt en het ziet, zit je meteen al in een andere sfeer.' De anderen: 'Het zou mooi zijn als het publiek, net als de componisten op de Wereldtentoonstelling, worden verrast door de ritmes en klanken. Als je de namen Tsjaikovski, Stravinsky en Debussy op een programma ziet, denk je: dat is bekende muziek, muziek van vroeger. Maar wij willen met dit concert tonen hoe nieuw, anders en fris die muziek toen was, en dat ze dat nog steeds kan zijn.'

Met deze samenwerking en samensmelting van beeldende kunst en muziek wil Animato iets toevoegen aan het 'gewone' klassieke concert. 'Wij hopen dat de mensen in de zaal hun concentratie op een andere manier gaan richten. Op sommige momenten trekt iets in het kunstwerk je aandacht, een andere keer is dat een van de spelers of het hele kwartet. Dat geeft misschien een vergelijkbaar gevoel wanneer je op een expositie van het ene schilderij naar het andere loopt. Dát effect hopen we te bereiken.

Agnes van der Horst

DUTCH CLASSICAL TALENT

Dutch Classical Talent is een talentontwikkelingstraject van achttien maanden voor jonge musici die studeren of zijn afgestudeerd aan een van de Nederlandse conservatoria. Finalisten doorlopen een intensief coachings- en studieprogramma, en gaan met een eigen programma op tour langs dertien Nederlandse concertzalen. Op zondagmiddag 12 juni vindt er als afsluiting een Grande Finale plaats waarin de vijf finalisten strijden om de Dutch Classical Talent Award van €10.000 en de Publieksprijs.

Dutch Classical Talent is een initiatief van de Nederlandse concertzalen en de JCP Stichting. De finale van Dutch Classical Talent wordt mede mogelijk gemaakt door het Fonds Angela E., beheerd door het Prins Bernhard Cultuurfonds.

www.dutchclassicaltalent.nl

FINALISTEN TOUR 2021•2022

Jelmer de Moed klarinet

Tour: 16 sep t/m 31 okt

Animato Kwartet

Tour: 25 nov t/m 23 dec

Maat Saxophone Quartet

Tour: 6 jan t/m 13 feb

Hawijch Elders viool

Tour: 24 feb t/m 31 mrt

Duo Mader Papandreopoulos

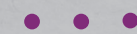
Andreas Mader • saxofoon
Christos Papandreopoulos • piano

Tour: 14 apr t/m 25 mei

ANIMATO KWARTET

**DUTCH
CLASSICAL
TALENT**

PROGRAMMA

Dutch Classical Talent is een initiatief van de Nederlandse concertzalen en de JCP Stichting

ANIMATO KWARTET

Inga Våga Gaustad viool

Tim Brackman viool

Elisa Karen Tavenier altviool

Pieter de Koe cello

m.m.v. **Olivia Ettema** illustrator

PROGRAMMA

Igor Stravinsky 1882 - 1971

Trois pièces pour quatuor à cordes (1914)

Danse

Excentrique

Cantique

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski 1840 - 1893

Uit: Liturgie van Sint Johannes Chrysostomos

opus 41 (1878)

Hymne van de Cherubijnen

Igor Stravinsky

Concertino pour quatuor à cordes (1920)

Claude Debussy 1862 - 1918

Strijkkwartet in g-klein opus 10 (1893)

Animé et très décidé

Assez vif et bien rythmé

Andantino, doucement expressif

Très modéré

Animato, een levendige start

Doordat ze intensief aan het repeteren waren, hoorden ze bel niet. Maar naar twee keer extra lang drukken ging de deur open en schoven ze, vrolijk pratend - de een nog even een trui aanschietend, een ander een glas water pakkend - aan de tafel rond de schaal met koekjes. Vier energieke strijkers die niets liever doen dan wát ze doen: muziek maken.

De leden van het kwartet kennen elkaar behoorlijk lang. Altviolist Elisa Karen Tavenier en cellist Pieter de Koe spelen al vijftien jaar samen kwartet en in 2013 richtten Pieter, Elisa Karen en Tim Brackman met een andere eerste violist het Animato Kwartet op. Ze zijn dus al een tijdlang een vast strijkkwartet. Toch begon het twee jaar geleden pas echt, toen de Noorse Inga Våga Gaustad hun nieuwe primarius werd. ‘Toen zijn we er nóg meer tijd in gaan steken.’

Elisa en Tim: ‘Toen we met Inga gingen werken, bleek dat we er toch eigenlijk geen idee van hadden wat het betekende om in een strijkkwartet te spelen, en dat we bijvoorbeeld zo ontzettend vaak bij elkaar zouden zijn. Gaandeweg kregen we meer concerten, werden we gevraagd op festivals, kwamen er docenten die ons aanmoedigden, en moesten we een naam kiezen.’

En waarom *Animato*? Pieter, aangevuld door de anderen: ‘Het betekent levendig, en dat woord hoorden we nogal eens vallen na een concert. Toen we ergens optraden en bleek dat we nog geen naam hadden, moesten we die binnen 45 minuten met zijn vieren bedenken (ze schieten in de lach bij de herinnering) en zo kwam deze naar voren. Maar...’ (weer serieus) ‘Het geeft ook aan wat we belangrijk vinden: als je een concert geeft moet er leven zijn, in de klank, de muziek en de presentatie, daarom is dit een goede naam.’

Een programma met hoofdstukken en tussenstukjes

Er staan vier stukken op het Dutch Classical Talent-tourconcert van het Animato Kwartet. Bij elkaar is het nog geen uur muziek. ‘Maar’, leggen ze uit, ‘dat maakt dat er ruimte is voor de tussenstukjes die we gaan spelen om de vier ‘hoofdstukken’ van het programma met elkaar te verbinden. Zo wordt het concert een geheel zonder pauzes tussen de werken.’ Welke muziek er in die tussenstukjes is te horen blijft een verrassing: ‘Er zijn veel ideeën, maar er is nog niets beslist.’ Een van die ideeën is ‘dat we niet voortdurend alle vier tegelijk spelen. Tussen de programmastukken zal er dan soms een duo, trio of solo te horen zijn’. Inga: ‘Een ander idee is dat de intermezzo’s zullen bestaan uit korte fragmenten uit andere composities.’ ‘Maar’, klinkt het vrolijk (en met het volste vertrouwen dat het goed komt): ‘Misschien wordt het toch weer héél anders’.

Debussy, Stravinsky en Tsjaikovski

De volgorde van het programma staat nog niet vast, vertellen ze, maar het plannen begon met het

Strijkkwartet in g van Debussy. En - nadat ze een foto tegenkwamen waarop Debussy en Stravinsky samen zijn te zien (gefotografeerd door Satie) - kwamen daar al gauw de enige twee stukken bij die Stravinsky ooit voor strijkkwartet schreef: *Trois Pièces pour quatuor à cordes* en *Concertino*.

‘Toen ging de bal rollen en stuitten we op meer verbindingen. Debussy en Stravinsky kenden en respecteerden elkaar, beiden bezochten de *Wereldtentoonstelling* in Parijs. Daar hoorden ze voor het eerst totaal onbekende ritmes en melodieën van andere culturen, zoals de Javaanse gamelan. Hoewel ze volstrekt verschillende componisten zijn, deden ze veel gemeenschappelijke ontdekkingen op de expositie.’ De Russische achtergrond van Stravinsky leidde naar Tsjaikovski’s *Hymne*, deel zes van zijn grootse vijftiendelige toonzetting van de Russisch-orthodoxe *Liturgie van Sint Johannes Chrysostomos*. Dat paste, te meer omdat de muziek die we van Stravinsky en Debussy spelen veel ‘hymne-achtige momenten’ heeft.’

Naast overeenkomsten is er ook afwisseling: ‘Debussy’s enige strijkkwartet is een hoogtepunt uit het strijkkwartetrepertoire, maar Stravinsky is veel meer bekend van zijn orkestwerken, opera’s en balletten. Daarom vonden we het leuk om juist iets anders van hem te laten horen. De *Hymne* van Tsjaikovski (geschreven voor koor a capella) uitgevoerd door een strijkkwartet, is helemaal nieuw. Er was nog geen strijkkwartetversie, maar dat was ook niet nodig. Tsjaikovski schreef het voor vier stemmen en we konden het bijna in zijn geheel overnemen. We spelen het ook vanuit de koorpartituur en het klinkt prachtig, alsof je een Bachkoraal speelt. De klank en de lange noten contrasteren ook mooi met de ritmische elementen van de Stravinsky-stukken.’

Visuele muziek en muzikale visualisatie

Van begin af aan wilden de kwartetleden van dit DCT-concert iets bijzonders maken om de composities goed, maar ook anders dan anders uit de verf te laten komen. Tijdens het zoeken naar overeenkomsten en eenheid viel het woord ‘collage’ en dat riep associaties op met beeldende kunst. Zo kwam illustrator Olivia Ettema in beeld. Ettema keek en luisterde naar de video’s van de muziek die het kwartet zou gaan uitvoeren en was meteen enthousiast over hun ideeën. De kwartetleden: ‘Olivia deed daar nog een schepje bovenop en kwam met nieuwe, verrassende dingen. We hebben haar verteld wat wij denken en voelen bij de muziekstukken die we gaan spelen, en over hoe we het programma wilden laten verlopen. Gebaseerd op die gesprekken maakte ze geweldige afbeeldingen - ze noemt het haar ‘visuele reactie op het programma’.

Ze werden onderdeel van een kunstwerk, bestaande uit drie gigantische doeken van ruim drie meter hoog, die tijdens de concerten achter ons zullen staan. We hopen dat de fantastische muziek die we laten horen en het kunstwerk elkaar perfect gaan aanvullen.’

Olivia Ettema (via de mail) over haar creatie: ‘Het wordt een mengeling van abstracte en figuratieve beelden die in sfeer en vertelling aansluiten op de muziek. Het wordt een collage van beelden, die past bij de dynamische tijd waarin de muziekstukken zijn geschreven, de late negentiende eeuw, waarin ongelooflijk veel uitvindingen werden gedaan (auto, telefoon, gloeilamp, etc.). Ik toon de inspiratiebronnen van Debussy, Stravinsky en Tsjaikovski. Zelf liet ik me inspireren door de kunstenaars uit die tijd, en gebruik ook abstracte vormen die reageren op de dynamiek, het ritme en de sfeer van de muziek.’

Dit concert moet een soort expositie worden, zeggen ze. Het kwartet vat het programma samen als: ‘Een georganiseerde, één uur durende expositie van Olivia’s werk en onze muziek.’ Olivia zelf hierover: ‘Samen met de muziek vormen de doeken een tentoonstelling die de toeschouwer uitnodigt zijn eigen verhaal samen te stellen bij het horen van de muziek.’

De Animato-leden zullen ook soms reageren op het kunstwerk: ‘Je ziet én hoort de structuren, de afwisselingen van korte en langere elementen in beeld en de muziek. Het is echt inspiratie over en weer. Ja, dit concert is echt iets wat we met zijn vijven maken.’

Verskillende karakters met dezelfde verslaving

Ieder kwartet-lid speelt ook in andere ensembles en combinaties, vertellen ze. Zo is tweede violist Tim verbonden met zijn eigen Brackman Trio. ‘Het is goed als je buiten het kwartet ook andere ervaringen en invloeden krijgt, dat geeft je inspiratie en het houdt je fris’, vinden ze. We zijn alle vier heel verschillend, we overleggen en praten veel met elkaar over wat we willen bereiken, en hoe we het gaan aanpakken om daar te komen.’

Na afloop van een optreden gebeurt het vaak dat de één blij roept dat het fantastisch ging terwijl een ander zucht dat het niets was, vertellen ze grinnikend. Maar juist die uitwisseling van ideeën en de conversaties na afloop van een concert is ze dierbaar: ‘Dat is het fijne van het spelen in een vaste groep.’ We delen wél allemaal dezelfde verslaving’, zegt Pieter (de andere drie knikken beamend). ‘Het speciale gevoel wanneer je op het podium bent. Het is er vooral als het heel goed gaat of wanneer de muziek die we spelen zo fantastisch is dat ze je in die staat brengt.’ Dat gevoel blijkt bij iedereen anders, constateren ze even later verbaasd. De cellist ervaart kracht, de tweede violist geeft het een machtig gevoel, de

• • •
**‘WE SPELEN
TSJAIKOVSKI VANUIT
DE KOORPARTITUUR,
HET KLINT PRACHTIG’**
• • •